

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

มีแต่ธรรมะล้วน ๆ สบายใจ

ก่อนจั่งหัน

ไม่ว่าพระไม่ว่าฆราวาส อยู่สถานที่ใดที่มีงานเกี่ยวข้องกัน ความพร้อมเพรียงสามัคคีเป็นสำคัญมากนะ อย่างในวัดนี้งานของพระคืออะไรบ้าง พระต้องรู้จัก และอะไรที่เป็นส่วนรวมให้รู้จักความสามัคคีกัน ที่เราได้มาดูบ่อย ๆ เพราะอะไร เพราะพระสับเปลี่ยนกันมาเรื่อย ๆ ไม่ใช่พระพวกเก่าที่พอเข้าออกเข้าใจแล้ว บางรายไม่เข้าใจมากก็มาขวางหมูขวางเพื่อนอยู่นั่นละ เพราะฉะนั้นจึงได้มาดูอยู่เรื่อย ๆ ตอนเช้า ตอนเย็น ดูความเรียบร้อยของพระนั่นแหละไม่ใช่ดูอะไร ให้พากันตั้งใจภาวนา อันนี้เน้นหนัก ๆ ตลอดนะ

ขอให้เอาสติจ่อลงจิตตัวเองสักหน่อยเถอะนะ เฉพาะอย่างยิ่งพระปฏิบัติของเรา จิตนี้เป็นเหมือนผู้ต้องหา กิเลสควบคุมตลอดเวลา ธรรมมีสติธรรม ปัญญาธรรม เป็นต้น ไม่ค่อยเข้าถึง ต้องเอาสติปัญญาเข้าถึงจิต ๆ ตีความตีความตื่นของจิตที่อยากคิดเรื่องนั้น เรื่องนี้ออกโดยลำดับลำดับ จึ่งชื่อว่าผู้ประกอบความเพียร การประกอบความเพียรต้องมีการต่อสู้ เหมือนนักมวยเขาต่อยกันบนเวที ไม่มีใครกลัวใคร นักมวยเขาไม่ได้กลัวกัน ขึ้นเวทีแล้วใครก็มีแต่จะเอาชนะ ๆ นักมวยไม่กลัวกัน นอกจากนั้นกลัวกัน ๆ แต่นักมวยนี้ไม่กลัว มีแต่จะเอาชนะ ๆ

ระหว่างกิเลสกับธรรมซึ่งอยู่บนเวทีคือหัวใจเราสำคัญมากนะ หัวใจเราเป็นผู้ต้องหา กิเลสหลุดลากไป สติปัญญาที่เป็นฝ่ายธรรมหลุดลากกลับมา ๆ กลับมาจนได้อยู่ในเงื้อมมือ กิเลสเข้ามาแทรกไม่ได้ ๆ ที่มีอยู่แล้วตกไป ๆ ที่ใหม่เกิดไม่ได้ เรียกว่าผู้ประกอบความพากเพียร ขอให้มึสติติดแนบอยู่กับใจเถอะนะ ไม่ว่าฆราวาสไม่ว่าพระ เฉพาะอย่างยิ่งพระเราจะเป็นผู้ทรงมรรคทรงผลโดยไม่ต้องสงสัย สวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้ว ๆ มันไม่ชอบแต่ผู้ปฏิบัติตามนั้นซิ มันไม่ปฏิบัติตามที่ท่าน ปฏิบัติตามกิเลสเสีย ผลที่ได้จึงมีแต่ความเดือดร้อน ผิดหวัง ๆ เรื่อย ๆ ไป ให้พากันตั้งอกตั้งใจนะ

ธรรมพระพุทธเจ้านี้เลิศเลอสุดยอดแล้ว สด ๆ ร้อน ๆ ตลอดเวลา ขอให้นำมาปฏิบัติกับตัวเองซึ่งมีข้าศึกอยู่ภายในตัวเองนั่นแหละ ข้าศึกท่านเรียกว่ากิเลสนั่นแหละ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มันเลวร้ายทั้งหลายเป็นกิเลสอยู่ภายในใจ ให้นุ้ดให้ลากันอยู่ตลอดเวลาหนักเท่าไรยิ่งดี ๆ การต่อสู้กับความชั่ว ถ้าปล่อยเลยตามเลยจมทั้งนั้น ไม่มีใครตีได้ละ จมทั้งนั้น ๆ ถ้าหนักก็เอา เบาก็สู้ เหตุผลที่ควรจะหนัก ๆ ควรจะเบา ๆ อันเบา มันเร็วของมันเอง ปู้บปู้บรวดเร็วมาก ส่วนที่จะหนักมักจะอืดอาด ๆ มันไม่ยอมทำ เอาให้ตีชนะผู้ปฏิบัติ

ธรรมพระพุทเจ้าประกาศอยู่ที่หัวใจเราไม่อยู่ที่ไหน เอาสติปัญญาจับเข้าไป เรา จะเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ของกิเลสที่มันสร้างตัวของมันอยู่ตลอดเวลาภายในใจของเรานั้น แผลงถ้ามีสติ ถ้าไม่มีสติ ตายจมไปๆ ก็ก๊อปก็ล๊อปก็คนๆ เก่านั้นแหละตายจมไป เพราะ อำนาจกิเลสใลสงๆ ทางต่ำทำให้ได้รับแต่ความทุกข์ความเดือดร้อน นี่คือนกิเลส ฝ่ายธรรมจูด ลากขึ้นมา เอ้า ทุกข์ๆ ทุกข์เพื่อสุขไม่เป็นไร ไม่ใช่ทุกข์เพื่อมหันตทุกข์เหมือนกิเลสจูดลาก ไป สมัครใจชอบใจไปตามกิเลส ตืดตื้นไปตามกิเลส สุขก็สุขเพื่อทุกข์ ถ้าว่าเป็นทุกข์ก็ทุกข์ เพื่อมหันตทุกข์ไป เรื่องของกิเลสเป็นอย่างนั้น เรื่องของธรรมมีดีขึ้น ฟิ้นขึ้นๆ ตลอดเวลา ขอให้ทุกๆ ท่านตั้งใจปฏิบัตินะ

ผมอยากให้เห็นธรรมะภายในจิตใจของผู้ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทเจ้า จะ ได้เห็นชัดๆ ขึ้นภายในใจ ทำท่ายขึ้นกับใจของเรา ขอให้มัสติมีปัญญาประกอบกันกับเรื่อง ความพากความเพียรหนุนเข้ามาๆ ที่หัวใจนี้เถอะ เราจะได้เห็นธรรมะพระพุทเจ้าศรีหรือ ล้ำสมัย เดี่ยวนี้มีแต่กิเลสมันทันสมัย ล้ายคล้ำสมัยคือกิเลสล้ายคล้ำสมัย นี่ละสัตว์โลกถึงได้ เดือดร้อน ให้ธรรมเข้ามาสับกันเข้าดูซิ จะรู้เรื่องคุณค่าของกิเลสกับธรรมทันทีๆ เลย ต่าง คนต่างปฏิบัติ อย่าอยู่เร็วๆ ร้อนๆ นะใช้ไม่ได้ ธรรมะก็มีอยู่ในเมืองไทยของเรา พุท ศาสนาที่เลิศเลอที่สุดแล้ว ขอให้หน้าเข้ามาประกาศกันบนเวทีคือหัวใจของเราด้วยความ พากเพียรเถอะ เราจะได้เห็นธรรมพระพุทเจ้า ว่าพระพุทเจ้าหรือสาวกทั้งหลายท่านตรัส รู้ท่านบรรลุธรรมาตลอดมา ท่านบรรลุธที่ตรงไหน

วิริเยนทุกขมจเจติ นี่จุดสำคัญ ผู้มีความพากเพียรแล้ว จะหลุดพ้นจากทุกข์ไปโดย ลำดับๆ ถ้าไม่มีความพากเพียรจรม ให้จำทุกองค์ๆ นะ วันหนึ่งองค์หนึ่งมาๆ เปลี่ยนหน้า มาเรื่อย ต้องคอยดูแลแนะนำตักเตือนสั่งสอนอยู่เรื่อยๆ ความพร้อมเพรียงสามัคคีกันนี้ เป็นเบอร์หนึ่ง เรามาดูก็สวยงามอยู่ตลอดเรื่องความพร้อมเพรียงสามัคคี นับว่าสวยงาม นี่ เป็นงานส่วนรวม งานที่สวยงามคือความพร้อมเพรียงสามัคคี งานส่วนตัวมีสติติดแนบๆ ตลอดเวลา ไม่ตื่นกับอะไรรังนั้นโลกอันนี้ มันอยู่ในใจของเราพอแล้ว เอาละที่นี้จะให้พร

หลังจ้งหัน

ก่อนจ้งหันเราได้พูดถึงเรื่องความเพียร ความเพียรที่จะตักตวงเอามรรคเอาผล จริงๆ สดๆ ร้อนๆ เหมือนพระพุทเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ ขอให้ตั้งสติให้ดีเถอะ ตัว ประกันอยู่ตรงนี้ กิเลสจะหนาแน่นขนาดไหนก็ตาม ถ้าสติติดต่อสืบเนื่องกันแล้วมันจะขึ้น ไม่ได้ เราไม่ได้ลีสมนะทำอะไร มันจริงจ้งด้วยนี้ ทำอะไรเป็นอันนั้นจริงๆ นี่ก็ฝั่งจิต มันยังไจ เจริญแล้วเสื่อมๆ ตั้งสติจ้ออยู่กับจิตมันเปลอได้นะ เวลาเปลอปั๊กกิเลสเข้าตรงนั้น นั่นละ มันสั่งสม ที่จิตเจริญแล้วเสื่อมๆ มันทุกข์จะเป็นจะตาย โอ้ย เหมือนตกรกทั้งเป็น จิต เสื่อมเราไม่ลีสมนะ แหมทุกข์มากจริงๆ คือเราได้มาแล้วไม่รู้จักวิธีรักษา เหมือนว่าตายใจ

นอนใจก็ถูก เพราะไม่รู้จักรักษา จิตมันเจริญขึ้น ๆ ด้วยความเพียรจนแน่นปึ๊งเลยนะ แล้วตายใจก็ได้ ทีนี้ความเพียรมันไม่สืบทอดกันโดยลำดับลำดับมันก็เสื่อมได้ อู๊ย ไม่ลืมนะ ชีวิตของเรา ชีวิตของพระในการประกอบความพากเพียร คือจิตเจริญแล้วเสื่อม กับพระโคธิกะสตา ร้อน ๆ เข้ากันได้เลยกับเรา

พระโคธิกะท่านฉานเสื่อม ก็คือจิตเสื่อม สมาธิเสื่อมนั้นแหละ หกหน หนที่เจ็ดท่านฆ่าตัวตายเลย เอามัดมาเฉือนคอ คือจะทนอยู่ได้อย่างไร ความหมายก็ว่างั้น คือมันทุกข์แสนสาหัส เจริญแล้วเสื่อม ๆ ท่านเสียใจมาก ตายเสียดีกว่าจะทนอยู่ไปทำไม ความหมายว่างั้น เอามัดเชือดคอตัวเอง เลือดทะลักออกมา มองเห็นเลือด ท่านมีอุปนิสัยนะ พิจารณาบรรลุอรหัตตบุคคลขึ้นเดี๋ยวนั้นเลยไม่ตายเปล่า ๆ พระโคธิกะไม่ตายเปล่า ๆ ถ้าเป็นหลวงตาบวนี้ ตายเปล่าแน่นอน มันจะเป็นแบบเดียวกัน มันทุกข์ขนาดนั้นแหละจิตเจริญแล้วเสื่อม นี่เรายกข้อเปรียบเทียบให้พี่น้องทั้งหลายทราบเสียว่า มันทุกข์มากเพราะเหตุไร จิตเจริญแล้วเสื่อม

ยกตัวอย่างเช่น เขาอุตส่าห์ขวนขวายหาเงินหาทองมาได้ทันวันทันคืนมาจนเป็นเศรษฐีขึ้นมาว่างั้นเถอะ เงินเป็นจำนวนล้าน ๆ ได้มา ๆ ทีนี้เงินเหล่านั้นมันผิดพลาดตกไป ด้วยเหตุใดก็ตาม หายไปจนจะไม่มีเหลือ ยังเหลืออยู่ในธนาคารประมาณกี่แสนก็ตาม เงินที่เจ้าของเก็บไว้ในกรรมสิทธิ์นั้นเป็นแสน ๆ ก็ตาม ไม่ได้มีความหมายเท่าเงินจำนวนล้าน ๆ ที่ล่มจมไปด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งนั้นเลย อันนี้หนักมาก นี่ละความทุกข์มันไปอยู่ที่เงินเป็นล้าน ๆ ที่เสียไป ความเสียหายความอะไรอยู่ในนั้นหมด แล้วจะไปสันทัดขายเอาเงินล้าน หวังไปหาอะไรใช้ไหมล่ะ เงินที่ได้มาเป็นล้าน ๆ แล้วจมไปด้วยเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ไปเสีย ถึงเงินอยู่ในบ้านของเราจะมีเป็นแสน ๆ ก็ไม่ได้มีความหมาย นี่ละความเดือดร้อนทุกข์มากที่สุด แล้วจะไปคิดสันทัดขายได้อย่างไรให้ได้เงินเป็นล้าน ๆ ตายเสียดีกว่า คือทุกข์มากที่สุด

นี่พระโคธิกะฉานท่านเสื่อมถึงหกหน คือทุกข์มาก กับหัวใจเรานี้มันเข้ากันได้ นะ คือทุกข์มากขนาดนั้นแหละ โห อยู่ที่ไหนไม่มีความสบายเลย คือเสียดายเงินจำนวนล้าน ๆ ที่มันล่มจมไปนั้นนะไม่ใช่อะไร ตาสีตาสาเขาไม่มีเงินหมื่นเงินแสนเขาหาเข้ากินเย็นเขาสบายกว่าเศรษฐีที่ล่มจมไปนั้น เขาสบายกว่ามาก ทีนี้เวลาเราภาวนาจิตยังไม่ได้เป็นอะไร ๆ ก็ธรรมดาเหมือนท่าน ๆ เรา ๆ ไม่เห็นมีอะไรนะ พอจิตได้มีความสงบร่มเย็นเป็นคุณค่าขึ้น ภายในใจ สำคัญที่ว่าสิ่งที่ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น เราก็มารู้จักรักษา มันเสียตรงนี้นะ จิตเราเสื่อมเพราะเรารามือก็ว่าได้ ตั้งใจก็ตามแต่ไม่รู้จักรักษา เสื่อมได้

โห มันสด ๆ ร้อน ๆ จริง ๆ นะ เสื่อมตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนนี้ถึงเดือนเมษายนหน้า ปีหนึ่งกับห้าเดือน ทนทุกข์ทรมานอยู่หนึ่งปีกับห้าเดือน มีตั้งแต่ความทุกข์ความทรมานสุข

อยู่ภายในจิตใจ เสียหายสมาธิธรรมที่เป็นขึ้นในใจแล้วเสื่อมไปไม่มีอะไรเหลือ มีแต่อิตาบัว
นี่ละที่ได้หวนกลับมาพิจารณาบททวนดูมันเสื่อมเพราะเหตุไร เจริญแล้วเสื่อม ๆ มันคงขาด
ที่เราไม่ได้บริกรรม เพราะตั้งแต่เราเริ่มเข้าไปหาภาวนาที่แรกจนกระทั่งถึงจิตแนบนิ่งนั้น
จิตแนบนิ่งมันก็เอาความแนบของจิต สถิตติดอยู่กับนั้นเสียมันก็ไม่บริกรรม ที่นี้จิตเสื่อมไป
แล้วมันก็ไม่บริกรรม กำหนดเอาเฉย ๆ มันก็ไม่ได้ชี้ มันเสื่อมลงเรื่อย

คราวนี้พูดถึงเรื่องสตินะ ให้เป็นคติตัวอย่างแก่ผู้จริงจัง จะได้อย่างที่ไม่สงสัย พอ
ทบทวนเหตุผลต้นปลายว่าขาดค่าบริกรรม สติเราจะพลอตตรงนี้เองจิตถึงได้เสื่อม ตั้งหน้า
ตั้งตาพยายามขนาดไหนมันก็เสื่อมจนได้ พอไปถึงขั้นนั้นแล้วอยู่ได้สองคืนสามคืนเสื่อมต่อ
หน้าต่อตาเป็นประจำ พอทดสอบแล้วก็มาได้ความที่ขาดค่าบริกรรม สติอาจพลอตตรงนั้นก็
ได้ ที่นี้เราจะนำค่าบริกรรมเข้ามาตั้งฐานใหม่ มันเสื่อมมันเจริญที่นี้ปล่อยละไม่เอา เราทุกข์
มาพอแล้ว มันเจริญขึ้นมาไม่อยากให้เสื่อมนี้ก็ทุกข์ เสื่อมลงไปต่อหน้าต่อตาก็เป็นทุกข์ ที่นี้
ไม่เอาทั้งสองอย่าง จะเอาค่าบริกรรม

เรามันนิสัยชอบพุทโธมาตั้งเดิม กับพุทโธติดแนบเลย เอาละที่นี้เราจะเอาค่า
บริกรรมพุทโธติดแนบกับจิต สถิตจะพลอไปไม่ได้ว่างั้นเลย เอ้า มันจะเสื่อมตรงไหนให้รู้
ตรงนี้ เสื่อมให้เสื่อมไป เจริญให้เจริญไป เราเคยมาแล้วเหล่านี้เราไม่สนใจกับมัน จะสนใจ
ในจุดนี้จุดเดียว คือค่าบริกรรมพุทโธ ๆ ลงใจแล้วที่นี้ อยากรู้ที่นี้ละเราบกพร่องตรงนี้ ที่นี้
จะเอาตรงนี้ให้เห็นเหตุเห็นผลกัน

ทำจริง ๆ นะไม่ได้ทำเล่น เหมือนกับว่านักมวยจะต่อยกัน พอระฆังดังเป๊งก็ชด์กัน
เลย อันนี้พอลงใจทุกอย่าง เอาละที่นี้ละ มีพุทโธค่าบริกรรมนี้กับสถิตติดแนบกันอยู่กับจิตนี้
มันจะเสื่อมไปไหน ตั้งแต่บัดนี้ต่อไปเป็นอันว่าลงใจจะนะ เหมือนว่าระฆังดังเป๊ง เอานะที่นี้
สติจับปุ๊บเลยกับค่าบริกรรมไม่ยอมให้พลอเลยทั้งวัน แหม เราจึงได้เห็นกิเลสมันดัน
ออกมาอยากคิดอยากปรุง ออกจะแตกเหมือนกันนะ นี่ทุกข์มากเหมือนกัน แต่ไม่ยอมพลอ
เอา มันจะทุกข์มากขนาดไหน เหมือนนักมวยเขาต่อยกันล้มลุกคลุกคลานไม่ยอมพลอ ถ้า
พลอแล้วตายเลย นักมวยต่อยกันพลอไม่ได้ พัดกันขนาดไหนก็ต่างคนต่างมีสติจ่ออยู่
ตลอด อันนี้ก็เหมือนกันสติจ่อตลอด

ที่นี้ความคิดตัวสังขารนี้ตัวสำคัญมาก มันคิดมันปรุง มันอยากคิดเรื่องนั้นเรื่องนี้
มันเคยออกตลอดเวลา ที่นี้พอเอาค่าบริกรรมปิดประตูปิดช่องไม่ให้มันขึ้นมา สถิตติดเข้าไป
อีกปั๊บเลย มันไม่ได้ขึ้นมันก็หมุ่นอยู่ในหัวอกซิ แหมเหมือนหัวอกจะแตกนะ มันดันมัน
อยากคิดอยากปรุง ดันเท่าไรก็ไม่ยอมให้ออก สถิตติดแนบตลอดเวลา โอ้ย เหมือนอกจะ
แตกจริง ๆ วันแรกหนักมากที่สุดเลย ไม่ให้พลอเลยจริงๆ พลอไปไม่ได้ว่างั้นเถอะ ตั้งแต่
ระฆังดังเป๊ง พัดจนกระทั่งหลับไม่มีพลอเลย

เอา วันนี้ทุกซ์ขนาดนี้ วันหลังพอตื่นปี๊บจับปุ๊บอีกไม่ให้เปลอ ๆ อยู่อย่างนี้ เราอยู่คนเดียวมันถึงสนุกทำความเพียร ไม่มีกิจการงานกับใคร มีเราคนเดียวอยู่คนเดียว ที่หนักมากที่สุดวันแรกนี้เหมือนอกจะแตก ที่สองลดลงนิดหนึ่ง ที่สามค่อยเบาลง แต่เรื่องเปลอไม่ให้ มี สติติดแนบ ๆ พุทโธตลอด พอสามวันผ่านไปค่อยเบาลงนะ ความปรุจน์ค่อยเบาลง ๆ พุทโธกับสตินี้ติดแนบ ๆ จิตใจก็ไม่มีอะไรกวน ไม่ค่อยกวน เบา ๆ ทางนี้ก็หนักขึ้น ๆ จิตก็เจริญขึ้นละที่นี้ ดูกันตลอดนะไม่ให้เปลอ มันจะไปไหนวะ ระวังตั้งเป้งคือตั้งความไม่เปลอไว้แล้วนั้น ไม่ให้เปลอเลย

ซัดกันนี้จนกระทั่งจิตใจค่อยโล่งออกมา ๆ ก็ไม่ให้เปลอ ที่นี้มันเจริญขึ้น เอ้าเจริญขึ้นไป ไปถึงขั้นที่มันเคยเจริญแล้วเสื่อม ถึงขั้นนี้แล้วเอ้าเสื่อมไป อยากเสื่อมเสื่อมไป อยากเจริญเจริญไป เราไม่เอา เราจะเอาคำว่าพุทโธกับสติอย่างเดียว อะไรจะเจริญหรือเสื่อมปล่อยเลย ไม่เป็นกังวลกับมัน ที่นี้พอถึงขั้นนั้นแล้ว เอ้ามันจะเสื่อมเอ้าเสื่อมไป พอถึงขั้นมันเคยขึ้นไปถึงแล้วมันจะเสื่อม เอ้า เสื่อมไป พุทโธไม่ปล่อย ถึงนั้นแล้วไม่เสื่อมนะ ไม่เสื่อม ติดกันเรื่อย ๆ มันก็ผ่านอันนั้นไปถึงวันเวลาที่มันจะเสื่อมที่นี้ไม่เสื่อม ขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งผ่านเรื่องนี้ไปได้ จิตใจสว่างไสวขึ้นมา นี่เพราะสตินะ

พอถึงขั้นที่ว่ามองนั้นมองนี้ได้บ้างแล้ว จึงมาพิจารณาย้อนหลัง อ้อ จิตเรานี้เสื่อมเพราะขาดสติอันนี้เอง ตั้งสติแต่นั้นมา คราวนี้มันเซ็ดถึงขนาดที่ว่า นี่ละที่ว่าพระโคธิกะจะเข้ามาหาเราตรงนี่ละนะ ถ้าจิตเราเสื่อมคราวนี้เราต้องตาย จะอยู่ไปทำไม ทนไม่ได้แล้วทนทุกซ์ทรมาณแสนสาหัส ตกนรกทั้งเป็น เราต้องตายเท่านั้น ที่นี้เมื่อเรายังไม่ตายจิตเราจะเสื่อมไม่ได้ มันก็ยังมีมันกันเข้าหนักเข้า ๆ จิตก็เจริญขึ้นเรื่อย ๆ นี่ละวิธีตั้งจิตให้ได้รากได้ฐาน เราทำมาแล้วนะ เอาเป็นเอาตายใส่กัน ถึงอกจะแตก สังขารมันอยากคิดอยากปรุจน์เหมือนอกจะแตก ไม่ยอมให้คิดได้เลย ไม่ให้คิดเลยเทียว บังคับด้วยสติ

สตินี้สำคัญมากนะ ถ้าลงมีสติดีอยู่แล้ว ก็เลสจะขนาดไหนมันก็ขึ้นไม่ได้ สังขารออกมาจากอวิชชามันดันออกมา จากนั้นมาก็หนักเข้า ๆ จิตสว่างไสวขึ้นมาละ ถึงขั้นที่เสื่อมไม่เสื่อม ขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ปล่อย จนกระทั่งจิตที่ว่ามันเจริญแล้วเสื่อมหมดไป มีแต่ความสว่างไสว เห็นผลจากความตั้งสติ ที่นี้ก็หนักเข้าเรื่อย ๆ ซัดเส้นตายกันว่า ถ้าจิตเราเสื่อมคราวนี้เราต้องตาย มันจะเป็นพระโคธิกะ จะเป็นแบบไหนไม่รู้ละเรา มันเป็นไปได้นะ เพราะจิตนี้มันเด็ด ถึงคราวจะตายมันจะตายได้จริง ๆ เด็ดทางตายด้วยนะ ทนไปหาอะไรตายเสียดีกว่า ดีไม่ดีกว่าดีตามจะว่าอย่างนั้นละ ตายเสียดีกว่า มันจะเอาแบบไหนก็ไม่รู้ แต่แน่ใจจะเป็นแบบนั้น พระโคธิกะมาเข้ากับเรา เข้ากันได้อย่างสนิทเลย ที่นี้จิตเราก็เลยไม่เสื่อมเรื่อยมา

นี่เราพูดถึงเรื่องการตั้งสติ เราทำมาแล้ว ได้ผลมาแล้ว ถึงขั้นที่ฟุ้ง ๆ เลย ฟาดถึงนั่งหามรุ่งหามค่ำตั้งแต่นั้นไปไม่ถอยเลย นั่งหามรุ่งหามค่ำตลอดรุ่ง ๆ กันแตกแตก อยากรแตก

แตกไป ก็เลสยังไม่แตกไม่ถอย นี่ก็มาข้อนหาพ่อแม่ครูจารย์อีกแหละ เวลานั่งตลอดรุ่ง ๆ เกิดความอัศจรรย์มาแล้วให้ท่านฟัง ท่านก็ปลุกใจเรา ปลุกใจก็ยิ่งเอาใหญ่เลยเหียว จนกระทั่งหลายคืน ๆ มาวันนี้ท่านเลยกระตุกเอา ถึงหยุดนั่งตลอดรุ่งนะ ไม่งั้นมันจะเอาอีกตลอดนะ ท่านเทียบถึงมาแล้วเวลานั้นคึกมันคะนองมาก สารถีฝึกม้าเขาจะต้องฝึกอย่างหนัก ไม่ควรให้กินน้ำไม่ให้กิน ไม่ควรให้กินหญ้าไม่ให้กิน แต่การฝึกไม่ถอย จนกระทั่งม้าลดพยศลงโดยลำดับ การฝึกเขาก็ค่อยลดลง ๆ จนมาทำการทำงานได้ตามต้องการของสารถีแล้ว การฝึกแบบนั้นเขาก็หยุดไป นี่ท่านพูดสอนเรา

พอขึ้นไปกราบปั๊บ ๆ ท่านชัดเลย สารถีฝึกม้าเขาฝึกอย่างนั้น ๆ เราก็เคยพูดเสมอว่า เรายังเสียดายไม่ได้เต็มยศ ท่านว่าเท่านั้นท่านก็ผ่านเลย เพราะอันนี้ก็มีอยู่ในคัมภีร์แล้ว เราเรียนมาแล้ว เรายังเสียดายที่ว่า สารถีฝึกม้าเขาฝึกอย่างนั้น ไอ้หมาตัวนี้มันฝึกแบบไหน อยากให้ท่านว่าอย่างนั้นมันยิ่งจะเพิ่มเข้าอีกนะนั่น ไอ้หมาตัวนี้มันฝึกแบบไหนมันถึงไม่รู้จักประมาณ ความหมายว่านั่น แต่ท่านไม่ว่า ตั้งแต่นั้นมาเราก็ไม่เคยนั่งตลอดรุ่ง เพราะจิตมันไม่ได้ผาดโผนไปทางกิเลสเหมือนแต่ก่อน แต่ก่อนมันเป็นอย่างนั้นจึงได้เอากันหนัก ที่นี้เวลามันอ่อนลงทางนี้ยังหนักเข้าเรื่อย

เหมือนหมูสองตัวนั้น เราเคยเอามาเล่าให้ฟังหมูสองตัว กอไผ่อยู่นี้ พ่อแม่ครูจารย์ มันพอท่านรับบาตรเสร็จแล้วท่านก็มานั่งปั๊บ หมูสองตัวกำลังน่ารักตัวเท่ากระโถนนี้ อ้วนน่ารักทั้งสองตัว ตัวเท่ากัน พอมาถึงกอไผ่ปั๊บมันกัดกัน ชัดกันปังปัง ๆ เราเห็นท่านก็เห็นใสกันปังปัง ๆ ตัวหนึ่งเสียท่า ตัวนี้ก็กัดใหญ่ ไปติดกอไผ่ ตัวนี้ก็กัดใหญ่ไม่ถอยเลย ตัวนั้นร้องก๊ก ๆ ตัวนี้ยังกัดใหญ่ตลอด ท่านพูดว่า ไอ้นี้แพ้ไม่เป็น เขายอมแล้วก็ยังกัดเขาอยู่ ธรรมดานักมวยเขาเมื่อทางหนึ่งยอม ทางหนึ่งก็ต้องหยุด ไอ้นี้กัดตลอด แพ้ไม่เป็น ท่านว่าท่านก็พูดเท่านั้นละ เราก็เห็นอยู่หมูตัวนั้นที่มันกัดเขา ตัวนั้นร้องแงก ๆ ตัวนี้ยังกัดตลอด มันแพ้ไม่เป็นไอ้นี้ เขายอมแล้วก็ยังไม่ยอมถอย ท่านพูดเท่านั้นเราอดกลั้น(หัวเราะ) จะตาย ให้พรให้ไม่ได้เลย เราเลยไม่ลืมหูสองตัวนั้น

เราก็เหมือนกัน นั่งตลอดรุ่งนี้เราก็กัดใหญ่เลย จนท่านมาขนาบเอา แพ้ไม่เป็น เลยหยุด ตั้งแต่นั้นมาก็ไม่ได้นั่งตลอดรุ่ง ไม่งั้นเอาจริง ๆ นะไม่ถอย อย่างนี้ละจิตอันนี้มันพิลึกอยู่นะ จึงได้ฟังเรื่อย ๆ เลย ฐานของจิตที่จะตั้งได้อยู่ที่สติ ถ้าสติไม่ดียังงี้ก็ไม่ได้ วาจี้เลย ขอให้สติดีเถอะมันจะผาดโผนขนาดไหน กิเลสนี้อยู่ในเงื้อมมือจนได้ เราได้ทำแล้วถึงขนาดอกจะแตก มันอยากคิดอยากปรุงดินออกมา ดันเท่าไรก็ไม่ให้ออก สติติด ๆ ตลอด มันก็เลยอ่อนลง ๆ ผู้ประกอบความเพียรขอให้มันสติเถอะ สติดีเท่าไรยิ่งดี สตินี้ไม่เพ้อ ดีตลอดเวลา นี่เราพูดถึงขั้นลุ่มลูกคลุกคลานนะ เราไม่ได้หมายถึงสติปัญญาอัตโนมัติ อันนั้นไม่ต้องบอก ไหลเลยนั่น เพราะนี่ผ่านมาแล้วทั้งนั้น ที่เอามาพูดนี่นะ

ล้มลุกคลุกคลาน เอาจนขนาดดอกจะแตก มันอยากคิดอยากปรุง ครั้นต่อไปก็ถึงขั้นสมาธิ คิดปรุงรำคาญ แต่ก่อนมันอยากคิดอยากปรุง ไม่ได้คิดอยู่ไม่ได้ ทีนี้เวลาสมาธิแน่นหนามันคงเต็มที่แล้ว อยู่เป็นเอกเทศ เอกัคคตารมณ์ รู้อยู่อันเดียว ความคิดความปรุงเย็บขึ้นมารำคาญ มันไม่อยากคิด สู้อยู่อันเดียวไม่ได้ นี่มันก็ติด จิตลงถึงขั้นสมาธิแล้ว ถ้าไม่มีผู้แนะติดทั้งนั้นแหละ สมาธิก็มีรสมีชาติพอสมควรให้ติดได้ เราติดแล้ว นี่ก็ท่านลากออก เราก็อธิษฐาน

พอถึงขั้นปัญญา เพราะสมาธิมันพอตัวแล้ว พอท่านไล่ออกจากด้านปัญญามันก็ผิงเลยทันที ออกอย่างผาดโผนอีกเช่นเดียวกัน ไม่ได้นอนทั้งวันทั้งคืน เพราะสมาธิมันพอตัวแล้วนี่ พอออกจากด้านปัญญามันก็หนุกกันเลย จิตไม่ได้หิวโหยในอารมณ์ บังคับทางด้านปัญญา ออกทางด้านปัญญาไปเลย ทีนี้ออกเตลิดเปิดเปิงไม่ได้นอน กลางคืนทั้งคืนไม่หลับ ไม่หลับ มันหมุนของมัน กลางวันก็ยังไม่หลับอีกมันเลยจะตาย

นี่ท่านก็หักอีกเหมือนกัน ไปเล่าถวายท่าน ที่พ่อแม่ครูจารย์ว่าให้ออกทางด้านปัญญาเวลานี้มันออกแล้วนะ มันออกยังไงท่านว่า ก็มันไม่ได้นอนทั้งวันทั้งคืน กลางคืนตลอดรุ่งไม่ได้นอน กลางวันบางวันมันยังจะไม่นอน นั่นละมันหลงสังขาร นั่นเห็นไหมละท่านว่า นั่นละมันหลงสังขาร ถ้าไม่พิจารณามันก็ไม่รู้ เราก็อ้างัน ท่านก็ขัดเข้าอีก นี่ละบ้าหลงสังขารขึ้นใหญ่เลย หมอบคราวนี้ไม่ตอบนะ แต่มันไม่ถอยเรื่องปัญญา ออกจากนี้เรียกว่าเป็นสติปัญญาอัตโนมัติ ทีนี้ไม่ต้องบอกเรื่องสติ เป็นของมันเอง สติกับปัญญาหมุนไปเป็นอันเดียวกันเลย นี่ขั้นสติปัญญาอัตโนมัติ ขั้นที่ล้มลุกคลุกคลานต้องบังคับให้มีสติเต็มเหนี่ยวๆ ถึงขั้นสติปัญญาอัตโนมัติแล้วหมุนตัวไปเอง เหมือนน้ำไหลลงจากภูเขา ไหลเรื่อย ๆ

สติปัญญาอัตโนมัติขั้นนี้ไม่เปลอ ยังไงก็ไม่เปลอ ตื่นปั๊บติดแล้วเป็นแล้วจนกระทั่งหลับไม่มีเปลอ จากนั้นก็ละเอียดเข้าไปๆ เป็นมหาสติมหาปัญญา อันนี้ซึมไปเลยนะ ให้มันเห็นอยู่ในหัวใจพูดได้หมดคนเรา คัมภีร์ท่านสอนไว้แต่มันไม่ทำ มันไม่รู้มันก็พูดไม่ได้เมื่อมาปฏิบัติมันรู้ขึ้นมาอย่างที่ท่านสอนไว้แล้ว จะปิดบังกันได้ที่ไหนมันก็ออกได้ชัดเจน นี่ก็เป็นแล้วในหัวใจเรา ที่พูดมานี้ถอดออกมาจากหัวใจมาให้พี่น้องทั้งหลายฟังนะ

ถึงขั้นสติปัญญาอัตโนมัตินี้เรียกว่าไม่มีวันมีคืน นอนนี้ต้องบังคับให้นอน เข้าสมาธิต้องบังคับรั้งเข้ามาสู่สมาธิพักอารมณ์ ไม่อย่างนั้นมันจะหมุนของมันตลอด จากนั้นก็เป็นมหาสติมหาปัญญา ยิ่งหมุนละเอียดลงไปโดยลำดับลำดับ ทีนี้พูดถึงเรื่องกิเลสตั้งแต่เริ่มขั้นสติปัญญาอัตโนมัติไม่มีคำว่าถอยกันนะ สติปัญญาอัตโนมัติกับกิเลสไม่มีคำว่าถอยกันขาดสะบั้นไปเลย ให้แพ้กิเลสไม่มี คำว่าแพ้กิเลสไม่มี มีแต่หมุนตัว ๆ ใส่กันเลยเชียวะ

ยิ่งถึงขั้นมหาสติมหาปัญญาด้วยแล้ว จนได้ เหนอ มันไม่ใช่เป็นพระอรหันต์น้อยๆ แล้วเหอ คือมันไม่มีเลย เจียบเลย ถึงขั้นมหาสติมหาปัญญามันละเอียดลออ ซึมซาบ กิเลสตัวไหนโผล่มาไม่ได้ขาดสะบั้นไปทันทีเลย ไม่ได้ตั้งหน้าทำลายกันนะ มันหากเป็นของมันเองเรียกว่าอัตโนมัตติ ธรรมฆ่ากิเลสก็ฆ่าอัตโนมัตติ กิเลสฆ่าธรรมก็อัตโนมัตติ เหมือนกัน เวลาเมื่อกิเลส คนเรามีกิเลสทั่วๆ ไปนี่มีตั้งแต่เรื่องกิเลสฆ่าธรรมโดยอัตโนมัตติ เวลาธรรมมีกำลังแล้วมันก็เทียบกันได้ปั๊บ ธรรมฆ่ากิเลสฆ่าอัตโนมัตติฆ่าอย่างนี้ๆ จนกระทั่งขาดสะบั้นไปหมดเลย ไม่มี

ที่ว่าไม่ใช่เป็นพระอรหันต์น้อยๆ ขึ้นมาเหอ ไม่ได้สำคัญตุนนะ คือค้นเท่าไรมันก็ไม่เจอ ค้นหากิเลสเท่าไรก็ไม่เจอ มีแต่มหาสติมหาปัญญาสว่างามครอบงำอยู่หมดเลย เวลาถึงขั้นมันขาดไม่เห็นมีคำว่าอรหันต์น้อยอรหันต์ใหญ่ ไม่มี พอขาดสะบั้นปั้งลงไปเท่านั้นหมดปัญหา ทั้งอรหันต์น้อยอรหันต์ใหญ่ไม่มีเหลือ นี่มันตัดสินกันในหัวใจของเรา แล้วจะไปทูลถามพระพุทธเจ้ายังงี้ พระพุทธเจ้ามีหรือไม่มี พระพุทธเจ้าตรัสรู้อยังงี้ ถ้ามหาอะไรอันเดียวกัน ผางขึ้นนี้อันเดียวถึงกันหมดเลย แล้วถามหาพระพุทธเจ้าที่ไหน สามแดนโลกธาตุแคบไป ธรรมนี้ครอบตลอด ธรรมชาตินี้ครอบเหมือนกัน นี่ละอำนาจแห่งการบำเพ็ญตน

ใครจะมาอยู่เฉยๆ นอนเฉยๆ ไม่ได้นะ ต้องมีสติตั้ง สติเป็นสำคัญมาก จากนั้นปัญญาก้าวเดินเป็นระยะๆ จิตที่ควรจะเข้าสู่สมาธิเพื่อพักงานก็ให้เข้าสู่ความสงบ อย่าไปกังวลกับความคิดความปรุงทางด้านสติปัญญาอย่างอื่น ให้อยู่กับความสงบ พักจิต เหมือนเราพักผ่อนนอนหลับหรือพักผ่อนทานอาหาร นี่ละธรรมะพระพุทธเจ้าสดๆ ร้อนๆ อยู่ในหัวใจเราทุกคน เหมือนกิเลสสดๆ ร้อนๆ อยู่ในหัวใจ เวลานี้กิเลสกำลังแผ่พังพานบนหัวใจเรา ธรรมะจึงออกไม่ได้ มีแต่กิเลสตีเอาหมอบๆ สุดท้ายก็ให้กิเลสมาลบหมด มรรคผลนิพพาน ไม่มี บาป บุญ นรก สวรรค์ ไม่มี มรรคผลนิพพาน ไม่มี ทำอะไรๆ ก็ไม่มี ที่มีก็มีแต่เป็นโมฆบุรุษ โมฆสตรี ตายทิ้งเปล่าๆ ไม่มีค่าราคาอะไร นี่ละสิ่งที่มีในหัวใจเขา มรรคผลนิพพานไม่มีก็คืออันนี้มีแทน ให้จำเอานะ

เวลามันขึ้นก็เลยมรรคผลนิพพานมันลบหมดนะ มันจะมีตั้งแต่เสื่อแต่หมอนเป็นของดิบของดีเลิศเลอแข่งมรรคผลนิพพาน พวกมันจำเอานะ เวลานี้มีแต่เสื่อแต่หมอนแข่งมรรคผลนิพพาน เดินจงกรมหย็อกๆ สักเดี๋ยวหันหลังปั๊บแล้ว มองหาอะไรวะ หมอน มองหาหมอน นี่เราพูดวิธีการฝึกกรรมตนเอง ให้ท่านทั้งหลายจำ ไม่ผิด นี่ก้าวมาแล้วเอาที่เจ้าของก้าวมาสอน สาธุ ธรรมพระพุทธเจ้ากว้างขนาดไหนยกไว้ เราเอาภูมิของเราที่ประจักษ์ในหัวใจเราออกพูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง ว่า มรรคผลนิพพานทำลายตลอดเวลาอยู่ในหัวใจเรา ขอให้มีความเพียรเถอะ จะได้ตัดดวงมรรคผลนิพพาน

เช่นเดียวกับพระพุทธเจ้าทรงพระชนม์อยู่นั้นแหละ ไม่ผิด อกาลิโก ๆ ไม่มีกาล สถานที่เวลาที่เวลาทำลายได้เลย ขอให้ทำลงไปจะได้ด้วยกันทุกคนจำเอานะ เอาละพอ

วันนี้มีแต่ธรรมะล้วน ๆ สบายใจ โล่งใจ นอกนั้นมีตั้งแต่บุตรแต่คุณตามโลกตามสังสาร เรื่องนั้นมาเรื่องนี้มาแต่เรื่องยุ่งทั้งนั้น เราจนอดไม่ได้เราก็บอกว่าไอ้เราเบื่อ เราระอาเต็มทนแล้วนะกับความสกปรกของโลก วันไหน ๆ ตื่นขึ้นมา เฉพาะอย่างยิ่งเวลาฉันจิ้งห็นแล้วนี่จะมีเรื่องเข้ามาละ มีแต่เรื่องบุตรเรื่องคุณ ยุ่งตลอดเวลา เราก็กินแก๊พี่น้องชาวไทยเรา เห็นแก๊โลกเราก็ก๊ไข นี่เราก็กยุ่งกับเขา แก๊กัันทุกวัน ยุ่งกันทุกวัน ๆ เหนื่อย คือมันไม่เป็นประโยชน์อะไรก็มีแต่บุตรแต่คุณ เป็นประโยชน์อะไร

แล้ววันไหนก็ได้ขี้ขำกัันอยู่กับบุตรกับคุณ ดังที่มีเรื่องต่าง ๆ ให้ได้พูดอยู่ทุกวันนี้แหละ มันอดทนระอาใจจนบอกว่า ไอ้เราเอือมระอามากเต็มทีแล้วนะเวลาคุยเรื่องโลก ไม่อยากฟังเลย คือมันเบื่อขนาดนั้น ก็มันไม่มีอะไร กับเราจริง ๆ มันก็ไม่มีอะไรกับเรา แต่เรื่องมันก็มายุ่งก็เพราะเกี่ยวข้องกับโลกนั้นแหละ ช่วยโลก ก็ต้องบินไปกับเขา มันถึงเอือมมากนะ ไม่อยากฟังเลยเรื่องความสกปรก คนนั้นเก่งทางนั้นคนนี้เก่งทางนี้ เก่งตั้งแต่เรื่องบุตรเรื่องคุณ เรื่องพินเรื่องไฟ ของดิบของดีไม่เก่งนี่ซี

มันถึงเอือมระอาเหลือประมาณ เราพูดจริง ๆ เราไม่ได้พูดดูถูกโลก มันเป็นจริง ๆ นะ ใจดวงนี้ไม่มีอะไรเข้าไปยุ่งเลย โลกธาตุ สุธัญญโต โลกั ว่างตลอดเวลา จะมีอะไรกาลไหนสมัยใดมาก็ดีมาขวางได้ละ จิงว่าอกาลิโกละซี จ้าอยู่ันตลอดเวลา อันนี้เรื่องนั้นเข้ามาบุตรคุณเข้ามา กอนั้นเข้ามากอนี้เข้ามายุ่งให้ได้ยินได้ฟัง ให้ได้แก๊ไขตัดแปลงชะล้างตลอดเวลามันก็เหนื่อยละซี ชะล้างก็เพื่อโลกเพื่อสังสารนั้นละ เหนื่อย เหนื่อยจริง ๆ เราไม่มีอะไร ความแพ้วความชนะเราไม่มีในโลกสมมุตินี้ ความได้ความเสียไม่มีในโลกสมมุตินี้ ความได้เปรียบเสียเปรียบอะไรแบบโลกที่ถือกัน ๆ เราไม่มี เพราะฉะนั้นสิ่งที่ว่าเราไม่มีมันเข้ามายุ่งกับเรา เกี่ยวกับเราช่วยโลกนั้นละ มันถึงหนัก เหนื่อยวันหนึ่ง ๆ มีตั้งแต่เรื่องสกปรกเข้ามา ล้างหูทั้งวันก็ไม่สะอาดได้ละ เอาละไปละที่นี้ จะไปล้างหูก่อน

(วันนี้ทองคำได้ ๖๕ สตางค์) เออเท่าไรก็เอา พอใจ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz